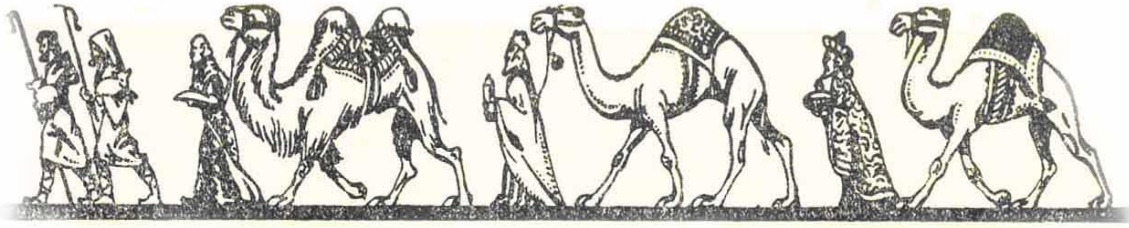

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ Ε΄

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ 1956

4. ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΩΝ ΟΡΦΑΝΩΝ

**Ὁ ξανθὸς
ἐπισκέπτης** Ἡ χρονιά τοῦ 1943, ὅπως ὅλες οἱ χρονιές
τῆς μαύρης Κατοχῆς, ἦταν φρικτὴ· πείνα,
ἀρρώστεια καὶ δυστυχία ἐμάστιζαν τὸν τόπο.

Ὅ,τι καλὸ εἶχε ὁ τόπος, τὸ ἔπαιρναν οἱ Γερμανοί· καὶ ὅ,τι
ἄφηναν ἐκεῖνοι, τὸ ἄρπαζαν οἱ Ἴταλοὶ καὶ οἱ Βούλγαροι.

Μέσα στὴ γενικὴ αὐτὴ δυστυχία ὁ Θεοδωράκης καὶ ἡ
Φανὴ ἦσαν ὀρφανὰ ἀπὸ πατέρα· τὸν ἐσκότωσαν οἱ Γερμα-
νοὶ στὴν ἀρχὴ τοῦ 1943, γιὰ τὸν ἔπιασαν — ἔλεγαν — σὲ
μιὰ σιδηροδρομικὴ γέφυρα μὲ χειροβομβίδες. Ἔτσι ἔμειναν
τὰ δύο παιδιὰ μόνον στὸν κόσμον μὲ τὴ μητέρα των, μόνον καὶ
ἀπροστάτευτα.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ κυρα-Ἄννα δὲν ἐλύγισε.
Ἐκρουσε στὰ κατάβραθα τῆς καρδιάς τὸν πόνο τῆς καὶ ἄρχισε
νὰ ξενοδουλεύη, γιὰ νὰ ζήσει τὰ παιδάκια τῆς. Καὶ πάλι δὲν
ἐπρόφθανε μὲ τὴ μεγάλη ἀκρίβεια, πὺρ ἔδεσσε τότε τὴν Ἑλ-
λάδα.

Καὶ σὰν νὰ μὴ ἔφθάναν ὅλα αὐτά, ἔπεσε καὶ στὸ κρε-
βάτι μὲ τὰ μεγάλα κρούα τοῦ Δεκεμβρίου. Ἐπέρασε βέβαια
τὸ κακό, ἀλλ' ἦρθαν τὰ Χριστούγεννα καὶ ἀκόμη ἀδύνατη
δὲν ἠμπόρεσε νὰ ἐργασθῆ. Γι' αὐτὸ ἡ παραμονὴ τῆς μεγάλης
ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων ἦρε τὸ πτωχικὸ σπιτάκι — ἓνα
δωμάτιο ὅλο ὅλο — ἔρημο ἀπὸ πατέρα, ἀπροστάτευτο ἀπὸ
μητέρα, ἄδειο ἀπ' ὅ,τι φέρνει τὴ χαρὰ.

Τὰ δύο παιδιά — 10 χρόνων τὸ ἀγόρι, 8 ἢ κορούλα — ἔκαναν τὴν προσευχούλα των καὶ ἐκοιμήθηκαν νηστικά, γιὰ τὸ λίγο ψωμάκι τοῦ δελτίου τὸ εἶχαν φάγει ἀπὸ τὸ ἀπόγευμα. Ποιὸς ξέρει τί ἀχνιστὰ ψωμιὰ νὰ ἔβλεπαν τὰ καημένα στὸν ὕπνο των!

Ἡ ἄμοιρη μητέρα ἄναψε τὸ καντήλι, ἐγονάτισε κάτω ἀπὸ τὰ εἰκονίσματα καὶ παρεκάλεσε τὴν Παναγία καὶ τὸ θεῖο παιδάκι της, τὸν μικρὸ Χριστούλη, νὰ λυπηθοῦν τὰ ὀρφανά.

Πῶς ἦρθαν τὰ ἐφρεινὰ Χριστούγεννα! Χωρὶς τὸν ἄνδρα της, χωρὶς ψωμάκι, χωρὶς ζεστὸ φαγάκι γιὰ τὰ παιδιά της!... Δάκρυα ἐπλημμύρισαν τὰ μάτια τῆς πονεμένης μητέρας, ποὺ ἐξέσπασαν σὲ θρῆνο.

Ἄλλ' ὁ θρῆνος τῆς ἔφερε κάποιον ἐλάφρωμα καὶ ἔτσι ἀποκοιμήθηκε καὶ ἐκεῖνη. Ὡρες ἐπέρασαν καὶ ἡ κυρα-Ἄννα ἦταν βυθισμένη στὸν ὕπνο· κάποτε, σὰν σὲ ὄνειρο, ἄκουσε νὰ κτυποῦν οἱ καμπάνες, ποὺ ἐκαλοῦσαν τοὺς χριστιανούς στὴ μεγάλη ἐορτή· ὁ ἦχος των ἔφθανε στ' αὐτιά της χαρμόσυνος, ἀλλὰ μισοσβημένος.

Θέλει νὰ σηκωθῆ, νὰ τρέξῃ στὴν ἐκκλησία μὲ τὰ ξυπόλυτα παιδάκια της, ἀλλὰ δὲν τὰ καταφέρει νὰ ξυπνήσῃ, σὰν νὰ ἦταν ναρκωμένη. Ὁ κόπος, ἡ ἀδυναμία καὶ ὁ πόνος τὴν κρατοῦν μὲ ἄλυτα δεσμά.

Σὲ λίγη ὥρα πάλι ἐνόμισε ὅτι ἐκτύπησαν τὴν θύρα· ἦταν ὅμως τόσο βαρὺς ὁ ὕπνος της, ποὺ οὔτε τώρα τὴν ἄφηνε νὰ σηκωθῆ. Κάποιος ἐπέρασε μέσα ἐλαφρὰ ἐλαφρὰ, σὰν νὰ ἐπατοῦσε στὰ νύχια, νὰ μὴν τοὺς ξυπνήσῃ. Ποιὸς τάχα νὰ ἦταν; Ἄνοιξε τὰ μάτια της νὰ ἰδῆ τῆς ἐφάνηκε ὅτι τὰ ἄνοιξε. Καὶ εἶδε τότε ὅτι ὁ ξένος ἦταν ἓνας νέος γλυκός, ξανθός, μὲ μάτια γεμᾶτα συμπάθεια, λέτε καὶ ἦταν ἄγγελος.

Ἔκαμε νὰ φωνάξῃ, νὰ ἐρωτήσῃ ποιός ἦταν αὐτός μετὴν οὐράνια εὐμορφιά, ἀλλ' ὁ βαρὺς ὕπνος δὲν τὴν ἄφηνε. Ὁ ἐπισκέπτης ἐπροχώρησε δύο τρία βήματα καὶ ἔβαλε ἓνα χάρτινο κιβώτιο, ἓνα μεγάλο κιβώτιο, ἐπάνω στὸ τραπέζι τοῦ σπιτιοῦ.

Ἀπλῶσε ἔπειτα στὰ δύο παιδάκια τὰ ἀγγελικά του χέρια, ποὺ εἶχαν στὶς παλάμες κάποια παλιὰ οὐλή. Τὰ ἐχάϊδεψε καὶ ἓνα φῶς ζωηρό, ἀλλ' ἀπαλὸ καὶ γλυκὸ ἐχύθηκε γῦρο καὶ ἐφώτισε σὰν γελαστὸς ἀνοιξιάτικος ἥλιος· τοὺς ἐχαμογέλασε καὶ ἓνα ἄρωμα ἀπὸ ρόδα ἐπλημμύρισε τὸ δωμάτιο.

— Χριστέ μου! εἶπε, σὲ ἐγνώρισα ἀπὸ τίς θεῖες πληγές Σου!

Καὶ μετὰ καρδιὰ πλημμυρισμένη λαχτάρα καὶ πόθο ἐπετάχθηκε νὰ πέσῃ στὰ πόδια του, νὰ τ' ἀσπασθῇ, νὰ τὰ βρέξῃ μετὰ τὰ δάκρυά της.

Ἄλλ' ὅταν εὐρέθηκε ὀρθή, ὁ γλυκὸς καὶ ξανθὸς ἐπισκέπτης μετὰ τὰ οὐράνια μάτια εἶχε χαθῆ. Τὸ ὄνειρο εἶχε σβῆσει· μόνο τὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ ἐτρομέσβηνε στὸ εἰκονοστάσι.

Τὸ χάρτινο
κιβώτιο

Ἔκαμε τὸ σταυρό της καὶ ἔπειτα ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὰ παιδιά της· ἡ ἀναπνοοῦλα των ἀκούσαν ἐλαφρά· ἐκοιμῶντο ἤσυχα ἤσυχα, σὰν σὲ θεῖο παράδεισο, εὐλογημένα ἀπὸ τὰ χέρια μετὰ τίς θεῖες πληγές!

Ὅταν ὅμως τὸ βλέμμα της ἔπεσε στὸ τραπέζι, εἶδε ἐκεῖ ἐπάνω ἓνα κιβώτιο χάρτινο, σὰν ἐκεῖνο ποὺ ἄφησε ὁ θεῖος ἐπισκέπτης. Μετὰ ὅλη τὴν ἀδυναμία της ἔτρεξε καὶ τὸ ἐπῆρε στὰ χέρια· τῆς ἐφάνηκε πολὺ βιρὺ. Τὸ ἀνοιξε· ὦ! τὸ θαῦμα, χίλια δυὸ καλά.

— Χριστέ μου! Χριστέ μου! εἶπε πάλι. Καὶ ἄρχισε νὰ φωνάξῃ μετὰ χαρὰ τὰ παιδάκια της:

Τὸ ἄνοιξαν· εἶχε μέσα ἓνα χαρτονόμισμα τῶν 10 δολ-
λαρίων καὶ ἓνα σημείωμα ἑλληνικὰ γραμμένο.

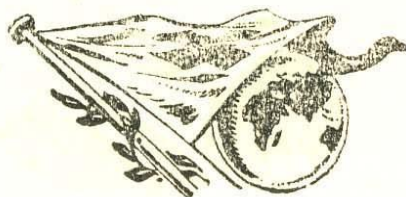
« Μία οἰκογένεια ἀπὸ τὸν Καναδᾶ στέλνει τὸ μικρὸ αὐ-
τὸ δῶρο σὲ μία Ἑλληνίδα μητέρα καὶ στὰ παιδάκια της ».

Τὴν ὥρα ἐκείνη — εἶχε βγῆ πιά ὁ ἥλιος — ἄνοιξε ἡ θύ-
ρα τοῦ σπιτιοῦ καὶ ἐμπῆκε μέσα ἡ κυρία Χαρίκλεια, ἀδελφὴ
τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ γνωστὴ κυρία τοῦ Φιλοπτώχου
Ταμείου τῆς ἐνορίας. Ἐγύριζε ἀπὸ τῆ λειτουργία καὶ ἐπέρασε
νὰ εἰπῆ στὴν κυρα - Ἄννα γιὰ τὸ δέμα, ποὺ εἶχε ἀφήσει περ-
νῶντας. Τὸ ἔστειλε ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, ποὺ στὸ ὄνομα τοῦ
Χριστοῦ φροντίζει γιὰ τοὺς δυστυχισμένους ὅλου τοῦ κόσμου.
Ἄλλὰ δὲν εἶπε τίποτε, γιὰ νὰ μὴν ταράξῃ τὴ προσευχὴ των.

Γονατισμένοι, μητέρα καὶ ὀρφανά, ἐμπρὸς στὰ εἰκονί-
σματα εὐχαριστοῦσαν τὸ θεῖο παιδάκι, ποὺ ἐγεννήθηκε τὴν
ἡμέρα ἐκείνη, γιὰ νὰ φέρῃ στὸν κόσμο τὴν παρηγορία, τὴν
ἀγάπη, τὴν καλωσύνη. Τὸν παρακαλοῦσαν ἀκόμη νὰ προστα-
τεύῃ τὴν ἄγνωστη καὶ μακρινὴ ἐκείνη οἰκογένεια μὲ τὴ γεν-
ναία χριστιανικὴ καρδιά.

Θερμὰ δάκρυα, ποὺ ἔλαμπαν σὰν διαμάντια, κατέβαι-
ναν ἀπὸ τὰ μάτια των!

Νικόλαος Α. Κοιτόπουλος

Α.΄ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΝ ΖΩΗΝ

44. ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

Ὁ ἁγιασμὸς
τῶν ὑδάτων

Ὁ παπα-Χαράλαμπος μὲ τὰ ἀσημένια μαλλιά καὶ γένεια καὶ τὸ σεβάσμιον πρόσωπον εἶχε τελέσει εὐλαβῶς τὴν λειτουργίαν τῶν Φώτων. εἶχεν ἁγιάσει μὲ τὸν Σταυρὸν τὸ ὕδωρ καὶ μὲ αὐτὸ τὸ ποίμνιόν του.

Ἡ λειτουργία εἶχε πλέον τελειώσει, ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦ ἀγαθοῦ ἱερέως δὲν εἶχεν ἀκόμη λήξει. Ἔπρεπε νὰ φέρῃ εἰς τέλος καὶ μίαν ἄλλην ἱερὰν συνήθειαν τοῦ τόπου: Νὰ ἁγιάσῃ τὰ νερὰ καὶ τὰ κτήματα.

Μὲ τὸν Σταυρὸν καὶ τὸ βιβλίον τῶν εὐχῶν εἰς τὰς χεῖρας ἐξεκίνησε διὰ τὸν μικρὸν ποταμὸν τοῦ χωρίου ἐκύλιε τὰ ἤσυχα νερὰ του ὄχι καὶ πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν. Τὸν ἠκολούθησαν ὅλοι οἱ ἐκκλησιαζόμενοι. Ἄν κανεὶς καθυστερημένος δι' οἶονδήποτε λόγον εὕρισκετο εἰς τὸν δρόμον, ἠκολούθει κι ἐκεῖνος σταυροκοπούμενος.

Ὁ ἥλιος εἶχεν ἀνυψωθῆ ἀρκετὰ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ

Ἡ ἐκκλησία μας εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου βαπτίσματος ἀγιάζει σήμερα μὲ τὸν Σταυρὸν τὴν θάλασσαν, τὰς λίμνας, τὰ ποτάμια, τὰ πηγάδια· τὰ ἀγιάζει ὅλα. Μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὰ νερὰ γίνονται λουτρὰ ἰαματικά, πού μᾶς καθαρίζουν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας. Τὰ οὐράνια εὐλογοῦν ἀκόμη σήμερα τὰ σπαρτά μας, τὰ δένδρα μας, τὰ ἀμπέλια μας...

Τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ παπα-Χαράλαμπος δὲν ἦτο ἓνας ταπεινὸς ἄνθρωπος· ἦτο ἐμπνευσμένος προφήτης, ὁ ὁποῖος ἔδινε κάτι ἀπὸ τὴν ἰδικήν του πίστιν, πού ἐζωογόνησε τὴν ψυχὴν τοῦ ποιμνίου του.

Ἁ γ ι α σ μ ὸ ς
τῶν κτημάτων

Τὸ ἔργον τοῦ ἱερέως δὲν ἐτελείωσεν οὔτε ἐδῶ. Ἀκολουθούμενος τώρα ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς τῶν οἰκογενειῶν, ἄνδρας καὶ γυναῖκας, κι ἀπ' ὅσους ἤθελον ἐσυνέχισε τὴν πορείαν του.

Ἐφθασαν εἰς τὸ μέσον τῶν σταφιδοκτημάτων. Ἐκεῖ ἐστάθη. Μὲ τὸ βλέμμα του ἐνηγκαλίσθη ὅλην ἐκείνην τὴν πεδινὴν ἔκτασιν κι ἔπειτα μὲ κλώνους βασιλικοῦ ἐσκόρπισεν ἀπὸ τὸ γεμᾶτον μὲ ἡγιασμένον ὕδωρ χάλκινον δοχεῖον ρανίδας δεξιὰ ἀριστερά, ἄνω καὶ κάτω. Ἀπὸ τὰ χεῖλη του ἀνέβαινε θερμὴ αὐτοσχέδιος προσευχὴ πρὸς τὸν Θεὸν νὰ δώσῃ πολλοὺς καρπούς...

Ἀφοῦ ἔγινεν ὁ ἁγιασμὸς τῶν ἀμπέλων καὶ τῶν σταφίδων, ὁ ἱερεὺς μὲ τὴν ἀκολουθίαν του ἐσυνέχισε τὸν δρόμον του. Ἐφθασαν τέλος εἰς τοὺς ἀγρούς, πού ἀπλώνονται ἐπάνω εἰς κυματιστοὺς λόφους.

Ὡ, τὸν ἀπλοῖκὸν καὶ θεοσεβέστατον παπα-Χαράλαμπον! Ἀσκεπής, εὐθυτενής, σεβάσμιος ἀνέπεμψε μὲ γλυκεῖαν φωνὴν κι ἐδῶ τὶς ὀλίγας καὶ ὠραίας εὐχὰς του καὶ ηὐλόγησε καὶ ἡγίασε τὰ σπαρτά. Οἱ χωρικοὶ μὲ κα-

τάνυξιν καὶ σιωπὴν παρηκολούθησαν τὸν ἁγιασμὸν τῶν ἀγρῶν των.

Τὰ φυλλαράκια τοῦ προΐμου σίτου ἐδέχθησαν μὲ εὐγνωμοσύνην τὴν ἁγιασμένην δρόσον· καὶ ὁ ἄνεμος ἑλαφρὸς τὰ ἔκλινε ταπεινὰ πρὸς τὴν γῆν, ὡς νὰ προσεκύνουν ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὴν χάριν τοῦ ἁγιάσματος.

Τὴν ὥραν ἐκείνην ἀνέβαινον ὑψηλὰ πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ πρωῖνὰ κελαδήματα τῶν κορυδαλλῶν, ὡς εὐχαριστήριος ὕμνος ὅλης τῆς πλάσεως πρὸς τὸν Δημιουργὸν καὶ Πλάστην αὐτῆς.

— Καλὴ ᾿σοδειά, χωριανοί! Καὶ τοῦ χρόνου! Ἡὐχήθη, ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸ ἔργον του, ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς.

— Εὐχαριστοῦμε, παππούλη! Νὰ χαίρεσαι τὴν ἱερωσύνη σου! Ἀπῆντησαν οἱ χωρικοί.

Ἐπειτα ἐφίλησαν τὸν Σταυρὸν καὶ τὴν δεξιὰν τοῦ ἱερέως καὶ ἔχοντες αὐτὸν εἰς τὸ μέσον ἐπέστρεψαν εὐχαριστημένοι καὶ χαίροντες εἰς τὸ χωρίον των. Ἡ γῆ των, ποὺ εἶχον κληρονομήσει ἀπὸ πατέρα πρὸς πάππον, εἶχεν εὐλογηθῆ ἄλλην μίαν φορὰν.

Γεμᾶτοι τώρα ἐλπίδας θὰ συνεχίσουν μὲ νέας δυνάμεις καὶ θάρρος τὸν σκληρόν, ἀλλ' εὐλογημένον ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Νικόλαος Α. Κοντόπουλος

45. ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

Θεοφάνεια. Ὁ Οὐρανὸς πανηγυρίζει.
Ἐν' ἄσπρο περιστέρι φεύγει ἅπανου.
Μ' ἓνα κλωνὶ ὁ παπᾶς δενδρολιβάνου
μ' ἁγιασμὸ τὸ γρασίδι του ραντίζει.

Ἡ δέησι, κρίνος μέσα του, κι ἀνθίζει
γιὰ τὸ δικό του τὸ ψωμί, γιὰ τοῦ ζητιάνου.
Τὰ μυστικὰ τὰ λόγια μουρμουρίζει,
πὸ λένε γιὰ τὸ θάμμα τοῦ Ἰορδάνου...

« Ἑλληνίδες ποιήτριες »
Ἄθ. Ταρσοῦλη

Αἰμιλία Δάφνη